

## ROLUL FAMILIEI ÎN DEZVOLTAREA COPILULUI ȘI PREGĂTIREA ACESTUIA PENTRU ȘCOALĂ

*Motto: "Familia este aceea care face ca omul să treacă de la egoism la truism."*  
(Auguste Comte)

În dezvoltarea copilului și a tânărului sunt implicate mai multe medii educogene: familia, școala, biserica, instituțiile culturale (case de cultură, muzee, case memoriale), mass-media (ziare, reviste, radio, televiziune, internet), structuri asociative (asociații ale copiilor și tineretului, societăți caritabile, organizații non-guvernamentale). Eforturile acestor factori trebuie să fie conjugate pentru modelarea adecvată a comportamentelor pe care le proiectează societatea sub formă de idealuri.

Principalii factori care ajută copilul în desăvârșirea propriei educații rămân școala și familia.

Familia are rolul de formare a primelor conduite, de interiorizare a unor stări de spirit elementare, dar și de a-l introduce pe copil în valorile grupului de referință. Aceasta trebuie mai mult să formeze decât să informeze. Copilul își formează conduite prin imitație și contact direct cu membrii apropiați. Constantin Cucoș subliniază faptul că „la ora actuală multe familii au nevoie de o educație solidă, dată fiind starea precară din punct de vedere material și spiritual”.

Rolul familiei este foarte important în dezvoltarea copilului, din următoarele puncte de vedere: fizic, intelectual, moral, estetic.

Dezvoltarea fizică a copilului se realizează prin asigurarea unui regim rațional de viață. Familia este cea care asigură hrana și îmbrăcămintea copiilor, îi ferește de pericole, le lasă timp de joacă, le creează condiții cât mai bune de odihnă și se îngrijește de sănătatea lor. Tot ea îi formează copilului primele deprinderi de igienă personală și socială și îl obișnuiește să utilizeze factorii naturali (apa, aerul, soarele) pentru bunăstarea organismului. Prin îndrumări perseverente și afectuoase îl ajută pe copil să treacă prin perioada dificilă impusă de schimbările fiziologice produse în organismul ajuns la pubertate.

Limbajul este însușit de către copil în cadrul familiei. Precizia vocabularului, volumul acestuia și corectitudinea exprimării copilului depind de munca susținută depusă de părinți în acest cop. Ca prim factor de educație, familia oferă copilului aproximativ 90% din cunoștințele uzuale (ex: despre plante, animale, ocupațiile oamenilor, obiecte casnice, etc.). Familia se preocupă și de dezvoltarea proceselor intelectuale ale copiilor, prin orientarea simțului observației, prin exersarea memoriei, prin antrenarea gândirii în rezolvarea diverselor probleme, prin stimularea creativității și imaginației. Odată cu intrarea copilului la școală, părinții trebuie să-și ajute copiii la învățatură prin acordarea unei îndrumări, nu prin efectuarea temelor în locul acestora.

Respectul, politețea, cinstea, sinceritatea, decența în vorbire și atitudini, ordinea, cumpătarea, grija față de lucrurile încredințate, țin de latura morală a educației realizate de familie. Deși părinții le spun copiilor ce e bine și ce e rău, ce e drept și ce e nedrept, ce e frumos și ce e urât în comportament, aceștia ar trebui să nu uite că ei înșiși sunt modele, exemple de urmat pentru copii și ar trebui să existe o concordanță între ceea ce spun și modul în care se comportă.

Educația estetică este realizată în cadrul familiei încă de la primul contact al copilului cu frumusețile naturii (cântecul păsărilor, culorile și mirosul florilor) sau cu viața socială (tradiții și obiceiuri strămoșești).

“Viața de familie este prima școală a emoțiilor” conchide Daniel Goleman. De părinți depinde dacă la intrarea în școală elevul are deja dobândite calitățile și capacitățile de “a ști cum să învețe”:

- a) *Încredere* – încrederea că va reuși fiind sprijinit și ajutat de adulți;
- b) *Curiozitate* – descoperirea noului îi creează plăcere;
- c) *Intenție* – determinarea copilului de a fi perseverent în a deveni competent și eficient;
- d) *Control de sine* – reglarea interioară a acțiunilor, conform vârstei;
- e) *Raportare* – implicarea alături de ceilalți și înțelegerea reciprocă;
- f) *Capacitate de a comunica* – schimbarea de idei, sentimente, și concepte cu ceilalți într-un mod plăcut;
- g) *Cooperare* – echilibrarea nevoilor proprii cu ale celorlalți.

Familia reprezintă un mediu educativ. Între membrii acesteia trebuie să fie relații de înțelegere, respect, înțelegere, să trăiască în deplină armonie, să ducă o viață cinstită, onestă. Opiniile celor doi părinți referitoare la copil trebuie să fie convergente, iar părinții trebuie să fie un bun exemplu, având în vedere cât de puternic este spiritul de imitație la copii.



Copilul nu este nici vinovat și nici responsabil dacă nu corespunde exigențelor părinților. Nu el este cel care hotărăște climatul familiei, autoritatea părinților sau valorile în spiritul cărora aceștia îl formează. Disciplinarea și obținerea treptată a independenței copilului constituie o necesitate care solicită din partea familiei o pregătire aparte și o cunoaștere a etapelor de dezvoltare psiho-fizică a copilului. În măsura în care i se permite, copilul își impune dorințele și pretențiile. El evoluează într-un cadru stabilit și impus de părinți.

Copilul are dreptul la dragoste și ocrotire, la relații care să-i garanteze siguranța și dezvoltarea fizică, psihică și morală, la înțelegere și toleranță.

**BIBLIOGRAFIE**

1. Cucuș, C. (2006), *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași.
2. Cucuș, Constantin, (coordonator), (1998), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom, Iași.
3. Goleman, Daniel, *Inteligența emoțională*, Ed, Curtea veche, București, 2008

**prof. înv. primar Bontea Mihaela**  
**Liceul Tehnologic „Anghel Saligny” Tulcea**